

Vari
Makfarlejn

Možda
si to bila ti

Prevela
Tatjana Milosavljević

■ Laguna ■

Naslov originala

Mhairi McFarlane

HERE'S LOOKING AT YOU

Copyright © Mhairi McFarlane 2013

Originally published in the English language by Harper-Collins Publishers Ltd.

Translation copyright © 2016 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

*Posvećeno Helen,
školskoj drugarici koja mi je kao sestra.*

Niža gimnazija Rajz park, Istočni London, 1997.
Poslednji dan tromesečja

„Dame i gospodo, gospodin Elton Džon!“

Na binu je, uz zaglušujuće navijanje, došetao Gavin Džuks sa ogromnim naočarima napravljenim od šarenih žica i u kostimu patke. Dobro de, došetao onako kako je jedino moguće u patofnama od kanarinac-žute penaste gume: šepuravo se gegajući. Seo je za klavijaturu – uz izvesne teškoće zbog postavljenog repa – i počeo da bešumno udara po dirkama, usput veselo pevajući *Are You Ready For Love*.

Stojeći pored izlaza na binu, Aurelijana je popravila široki pojas na nežnoružičastoj trudničkoj haljini od poliestera, s faltama, i načas dotakla svoju natapiranu i dobro nalakiranu frizuru.

Uzdahnula je duboko, drhtavo, udišući onaj karakteristični miris školske sale za fizičko, kombinaciju gume na teniskim patikama, dezodoransa impuls i pomahnitalih pubertetskih hormona.

Formula za maturantski Smehotresni rok bila je jednostavna ali neverovatno uspešna: obuci se u pop zvezdu, što luđi kostim, to bolje, i udri pantomimu uz neki stari hit.

A publika je, hvala bogu, obožavala Gavina.

Ako je bilo verovati svim budalastim grafitima što su za temu imali Gavina Džuksa, on je bio „gej nad gejevima“. A ipak je neustrašivo odabrao da imitira pevača homoseksualca koji je bio drečeća pojava, i potom još pobrao ovacije?

Možda će i Aurelijana Alesi, čudakinja koja je umesto kupljenih sendviča za užinu jela aromatičnu lazanju donetu u plastičnoj kutiji za hranu, konačno doživeti da se ne smeju njoj nego s njom.

Izgledalo je kao da je cela gimnazija pantomima u kojoj su svi samo igrali svoje uloge, a zlikovci i heroji su na kraju rame uz rame izašli da se poklone.

Čak su se i Aurelijanine zaklete protivnice Lindzi i Kara, odevene u miniće i čizme s platformom kao Agneta i Ani-Frid iz *Abbe*, zdušno trudile da je danas ostave na miru.

Pripadnice njihovog kovena potezale su prošvercovanu votku minkof iz bočica hepi šoper kole, i posmatrale je preterano našminkanim očima, ali su se držale podalje od nje. Ni sama Aurelijana se ne bi bunila da su joj dali da cugne gutljaj nečega.

Možda je čarolija Smehotresnog roka poticala otud što su popularni stariji đaci mlađima već bili nešto poput rok zvezda. Sem Džejmsa Frejzera. Njega su *svi* doživljavali kao rok zvezdu. Aurelijana ga ponovo okrznu pogledom i još jednom ponovi u sebi kako će sve biti u redu, zato što će na bini stajati pored Džejmsa Frejzera.

Džejms Frejzer. Njegovo ime bilo je poput muzike od koje joj se topila utroba.

Pre nedelju dana je eskivirala fizičko i sedela je u biblioteci čitajući po drugi put *Bliznakinje iz gimnazije** kad joj je prišao.

---

* *Sweet Walley High*, serijal tinejdžerskih romana iz pera književnice Fransin Paskal, vrlo popularan osamdesetih i devedesetih godina prošlog veka. Iskorišćen je kao predložak za istoimenu TV seriju, koja se kod nas prikazivala pod naslovom *Bliznakinje iz gimnazije*. (Prim. prev.)

„Ćao, Aurelijana. Zar ne bi trebalo da si na času fizičkog?“
Bio je to krajnje neverovatan trenutak.

Džeјms Freјzer, božanstvo Rajz parka, obraćao joj se prvi put. *Njoj*.

Znao je kako se zove. I to njeno pravo ime, a ne ona poput „Lađa“ ili „Gaborela“.

Znao je njen raspored časova?

Lenjo se osmehivao. Aurelijana ga još nikad nije videla izbliza.

Bilo je kao kad upoznaš svog idola – posle silnih sati provedenih u opsesivnom razmišljanju o svakom njegovom detalju, a onda se odjednom nađeš pred osobom koja hoda i govori, od krvi i mesa. I to kakvog mesa. Ta neverovatna bela koža, koja kao da je osvetljena iznutra, poput prigušenog plamena crkvene sveće što tinja kroz vosak. Crna kosa sjajna poput razlivenene nafte i ljubičastoplave oči.

Jednom je čak pokušala da ga nacрта flomasterom u svom dnevniku *Zauvek prijatelji*. Nije uspelo, naposljetku je više ličio na Šejkina Stivensa. Stoga se vratila uobičajenim srcima i cvetićima, i napisala „AA I DŽF 4EVA“.*

„Ne krivim te. To fizičko je obično sranje.“

Aurelijana je ispuštala nerazgovetan, nevericom prožet zvuk i energično klimnula glavom. Sportski nastrojeni Džeјms takođe potajno mrzi fizičko?! To je dokaz. Suđeno im je da budu skupa.

„Nego, nešto sam razmišljao, u vezi sa Smehotresnim rokom. Palo mi je na pamet da bi baš bio štos da skinemo Fredija Merkjurija i opersku pevačicu? Duet, ja i ti? Bi li htela?“

Aurelijana je potvrdno klimnula. Rekao je „ja i ti“. Fantazije su postale stvarnost. Tog trenutka mogao je mirne duše

* 4EVA, internet/SMS žargon za *forever* (zauvek). (Prim. prev.)

reći i *Planiram da skočim kroz onaj tamo prozor. Ne čini mi se da je naročito visoko, ti i ja, bi li htela?*, i pošla bi za njim.

Tek u danima koji su usledili pitala se koliko je pametno da, kao jedna od najdebljih i najviše maltretiranih izopštenika u Rajz parku, izađe na binu zajedno s vrhovnim seks-božanstvom. Šta ako je sve najgore gadure razapnu zbog toga? Međutim, rezonovala je, posle današnjeg dana nikad ih više neće videti, a one sigurno neće hteti da upropaste veliki trenutak Džejmisa Frejzera.

Mislila je da će Džejms želeti da probaju, ali nijednom nije to predložio, a ona nije htela da deluje nasrtljivo. Znao je šta radi, uvek.

Mada je možda trebalo da se posavetuju u vezi s garderobom. Aurelijana je smatrala kako se podrazumeva da se maksimalno potruže. Začešljala je kosu u nešto slično frizuri čuvenog soprana i nanela na lice obilatlu količinu pozorišnog pudera u stiku. Džejms je, koliko je uspela da vidi, samo nacrtao brkove hemijskom. Ali opet, nije joj bilo jasno šta je očekivala – teško da je bio od onih koji će navući triko otvoren do pupka i nalepiti veštačke maljave grudi.

Gavin se upravo klanjao publici. Jao, bože. To je to. Počinje. Džejms joj priđe. Nikad se nije osećala toliko važnom ili posebnom.

Voditelj Smehotresnog roka, profesor Tauer, dao je znak da puste muziku. Veštački dim pokulja uz tiho šištanje i začuše se uvodni taktovi pesme *Barselona*.

Na binu su izašli uz zaglušno klicanje i aplauz. Aurelijana je zurila u galeriju ushićenih lica, dobivši uzbudljivu priliku da nakratko vidi kako je u koži Džejmisa Frejzera. Kako je to kad ti, čim te ugledaju, uzvrate tolikim oduševljenjem i naklonošću.

Okrenula se prema njemu, ne bi li pre početka pevanja razmenili nervozan osmeh solidarnosti, ali Džejms ju je gledao s čudno podrugljivim izrazom lica i uzmicao natrag prema bekstejdžu.

Prva ju je pogodila zelena trouglasta pralina, odbivši joj se od obraza i odletevši lučno na pod bine. Kad je još jedan projektil pogodio metu, osetila je blagi bol u stomaku, kao da joj je neko odapeo gumicu u telo. Ljubičasta pralina s lešnikom proletela joj je pored glave i ona se izmače samo da bi dobila okruglu karamelu pravo u bradu.

A onda se stušio uragan čokoladnih bombona „kvoliti strit“, ispunjavajući vazduh mećavom sjajnih višebojnih šrapnela. Profesor Taueris isključi muziku i povika u pokušaju da ponovo uspostavi red, ali uzalud.

Aurelijana očajno pogleda u Džejmsa. Grohotom se smejao, presamićen gotovo do poda. Njegov drug Lorens grlio ga je jednom rukom oko vrata, dok je drugom pobeonosno probijao vazduh pesnicom.

Lindzi i Kara su pridržavale jedna drugu da ne padnu, a niz šminkom pokrivena lica slivale su im se suze od smeha.

Potrajalo je trenutak dok Aurelijana nije poverovala šta se dešava.

Da je sve bilo isplanirano od samog početka. Da se neko silno potrudio da kupi desetine onih velikih limenih kutija čokoladnih bombona i podeli ih prisutnima u gledalištu. Da su dobili znak kad da počnu da je gađaju i da je, za sve ostale, ovo bio najsmehotresniji trenutak, veličanstveno finale.

Polako joj je dopiralo do mozga kako njena zaljubljenost možda i nije tako tajna kao što je mislila. Ta spoznaja bila je još više ponižavajuća od činjenice da se nalazila u središtu slatkog tornada.

Bilo joj je jasno da Gavin, ispod sunderastog pačjeg kljuna, pokušava da ih nagovori da prestanu.

Sve vreme gledajući u nju, Džeјms Freјzer je tapšao i vrlo jasno izgovorio jednu jedinu jednosložnu reč. *Slon*.

Aurelijana se davno očeličila i naučila da ne zaplače pod pritiskom. Ne samo da nije htela da pruži satisfakciju svojim mučiteljima nego je i računala da će siledžije brže izgubiti interesovanje ukoliko ne reaguješ. Nije uviđala zašto bi sad prekršila to pravilo i rasplakala se pred brojnom i neprijateljski raspoloženom publikom.

Na nesreću, u tom času dostojanstvene rešenosti, išler od kokosa pogodio ju je pravo u levo oko, na šta su joj oba smesta zasuzila.

Ana je iskoračila iz kasnojesenje hladnoće i uvukla se u zamagljenu toplotu restorana. Unutra je sve brujalo od razgovora i napadne muzike, podešene na jačinu koja je govorila *počeo je vikend*.

„Sto za dvoje!“, uzviknu Ana, sva uzdrhtala od nervoznog iščekivanja prožetog sumnjom. Što se tiče broja neuspešnih prvih sastanaka, tu je zasigurno bila svetska prvakinja.

Blagodareći praksi, Ana je znala da će pritisak biti manji ako odabere neki lokal sa živom i ne naročito romantičnom atmosferom. Pritom je trend obroka aranžiranih na velikim drvenim i sličnim tacnama koje stižu u različito vreme bio dar s neba. Kod tradicionalnih obroka sastavljenih od predjela, glavnog jela i deserta, nije moglo da te snađe ništa gore od lošeg sastanka i spoznaje da si zarobljen u zatupljućem dobacivanju fraza poput *stvarno* i *odakle si rodnom*, sve dok najzad ne dođe i *meni samo espresso, molim*.

Dabome, možete prosto otići na piće i izostaviti jelo. Međutim, nakon incidenta kad se probudila na poslednjoj stanici metroa s tek nejasnim sećanjem kako je tamo dospela,

držeći u rukama plastičnu posudu za led u obliku ananasa i telefon s jedanaest sve nesuvislijih poruka pornografske sadržine, Ana je stavila veto na alkohol bez hrane.

Zastrašujuće mlada i kul konobarica upita je za ime i povede niz stepenice u mračan podrum.

Ana se nađe u neverovatnoj gužvi za šankom, među izluđujuće pričljivim kravatašima pristiglim pravo s radnog mesta, pitajući se hoće li ovo biti *to* večer.

Pod *tom večeri* podrazumevala je onu za koju je u svojim fantazijama zamišljala da će je kum pomenuti u svojoj zdravici, dok bude stajao obasjan zrakom sunca razasutim kroz starinske prozore s mnoštvom malih okana u veličanstvenom okruženju starog parohijskog doma.

Možda neki od vas ne znaju, ali Nil i Ana su se upoznali preko interneta. Kako sam čuo, on je pao na njen iskričavi smisao za humor i na činjenicu da mu je poručila piće a da ga prethodno ništa nije pitala. (Pauza za mlak smeh.)

Naposletku je malo vičući a malo signalizujući rukama poručila piće za sebe i njega, i onda pronašla ugao u kom će ubiti vreme.

Najiskrenije, raspravljala je sama sa sobom, upoznavanje preko interneta je u stvari intervju za povaljivanje na brzaka. Nije li to sasvim dovoljno veliki pritisak i bez mentalnog pre-nagljivanja u imaginarnu svadbu? Ana nije bila ni najmanje opsednuta udajom kao takvom; naprosto joj je bilo stalo da pronađe pravog čoveka; imala je trideset dve godine, a tom skotu se uopšte nije žurilo. U tolikoj meri da je podozrevala kako je usput zalutao i slučajno se oženio nekom drugom.

Pretraživala je mnoštvo pogledom u potrazi za licem makar nalik onom koje je videla na slikama. Pritom ne samo

da je bilo mračno nego je i Ana imala običaj da razdvaja profilne fotografije i stvarnost. U svom onlajn profilu nastojala je da uravnoteži nekoliko laskavih fotografija naspram jedne realistične, kako bi izbegla užasavajuću situaciju da se druga osoba vidljivo razočara kad je ugleda. Pretpostavljala je, međutim, da muškarci praktičnije razmišljaju: čim se nađete u istoj prostoriji, njihova harizma će odneti prevagu.

„Zdravo, jesi li ti Ana?“

Uspevši da izvede okret od devedeset stepeni, ugledala je muškarca vedrog i bezazlenog izgleda s proređenom smeđom kosom kako joj se široko i ushićeno osmehuje u polutami. Imao je berghaus vetrovku s visokim okovratnikom. Planinarska odeća na nekome ko ovog časa ne planinari. Hmmm.

Što se tiče prvih utisaka, Ana nije bila preterano sigurna u Nilov dobar ukus za odevanje. Drago mi je što mogu reći da je ona odabrala njegovo odelo za danas, inače bi se verovatno oženio u šuškovoj planinarskoj jakni...

Delovao je, međutim, pristupačno i čestito, s osmehom koji je pokazivao razdeljak među zubima. Njoj to nije predstavljalo problem; Ana nije davala ni najmanju prednost zgodnim momcima. Štaviše, bila je istinski podozriva prema njima.

„Ja sam Nil“, reče on rukujući se s njom i prignuvši se s namerom da je poljubi u obraz.

Ana mu pruži negroni koji je držala.

„Šta je to?“, upita Nil.

„Džin sa kamparijem. Omiljeno piće u mojoj postojbini.“

„Bojim se da spadam u pivopije.“

„O.“ Ana povuče ruku, osećajući se glupo.

Zaboga, zar ne možeš da ga popiješ makar iz pristojnosti?, pomisli. I potom: Možda je ovo nešto čemu ćemo se jednog dana slatko smejati.

Kako izgleda, Ana se prenerazila kad je ustanovila da Nil ne pije koktele, a on je ostavio fenomenalan prvi utisak izgubivši se u potrazi za pivom. Najbolje je početi onako kako nameravaš da nastaviš, jelda, Nile? (Pauza za još mlakog smeha.)

Ana je iskapila svoj negroni i smesta prešla na drugi. Tog časa, dok joj je u ušima tutnjala Madona iz osamdesetih, bila je otelovljenje same, neudate Londonke. Bila joj je i previše poznata ta intenzivna usamljenost u prostoriji tako krcatoj ljudima da je zasigurno kršila sve propise o bezbednosti, praćena osećanjem da se život odvija negde drugde. Baš u trenutku kad se navodno nalazi u samom srcu dešavanja.

Ne! Pozitivno razmišljanje. Ana ponovi mantru koju je hiljadu puta uvežbavala: koliko srećnih parova se javi na nekoj večerinki s pričom kako se nisu zaljubili baš na prvi pogled? Ili kako se čak nisu ni *svideli* jedno drugom?

Nije želela da bude žena koja nosi spisak traženih osobina i stalno ustanovljava da udvarači ne zadovoljavaju ovaj ili onaj kriterijum. Kao da premeravaš prostor za novi frižider i kukaš zbog ustupka koji si morala da napraviš u pogledu dimenzija zamrzivača.

Uza sve to, nije bilo potrebno mnogo internet poznanstava da shvati kako onaj grom koji te pogodi kad u trenutku shvatiš *To si ti* jednostavno ne postoji. Kao što je njena mama oduvek govorila: moraš da trljaš štapiće ako hoćeš da se pojavi varnica.

„Izvini, ali da popijem nekoliko tih, obeznanio bih se. Ti sokići obaraju pod sto“, reče Nil, vrativši se sa svojim „bira

---

moretujem“. Ana je čitavim svojim bićem priželjkivala da bude fin i da veće bude zabavno.

„Da, sutra ću se verovatno kajati što nisam sledila tvoj primer“, doviknu mu nadglasavajući muziku i Nil se osmehnu, zbog čega se Ani učini da bi, uz dovoljno jaku volju, možda moglo i da uspe.

Nil je pisao za časopis koji se bavio biznisom i tehnologijom i, barem prema njihovoj dotadašnjoj komunikaciji, delovao je kao pristojan, prijatan i pouzdan čovek, od onih za koje očekuješ da imaju ženu, decu i šupu u dvorištu.

Samo su kratko razgovarali onlajn. Ana je stavila sebi zabranu na dugotrajno udvaranje putem elektronskih ljubavnih pisama, posle ogromnog razočaranja u vidu izvesnog pisca po imenu Tom, Škotlandanina, za čiju se duhovitost, šarm i literarne aluzije žestoko zagrejala tokom nekoliko meseci internet dopisivanja. Počela je da živi za zvučni signal nove poruke. Do trenutka kad su počeli da planiraju susret, bila je već napola zaljubljena, a onda joj je on pokajnički rekao da je: a) proveo izvesno vreme u psihijatrijskoj bolnici zatvorenog tipa u Ramstonu i b) „malčice je oženjen“. Posle toga, Ana je malčice promenila svoju adresu na *gmailu*.

Kad je alkohol počeo da deluje, uhvatila je sebe kako se smeje na Nilove priče o profesionalnim govornicima i prepredenim industrijskim guruima koji dele savete kako zaraditi prvi milion.

Nakon što su se našli za stolom i preterali poručivši gomilu hrane koja predstavlja dobru podlogu za piće, kao što su ćufte, lignje i pica, Ana je govorila sebi kako je Nil možda upravo ona vrsta solidno prihvatljivog kandidata koji joj je potreban da iskuša sreću.

„Ana baš i nije italijansko ime?“, upita Nil dok su nabalili pohovane kolutove liganja i provlačili ih kroz posudicu ajoli sosa.

„To je skraćeno od Aurelijana. Promenila sam ga kad sam završila školu. Previše je... živopisno, valjda“, reče ona podmetnuvši dlan pod viljušku kad je liganja sa zakašnjenjem pokušala da se vrati u more. „A ja zapravo nisam naročito živopisna.“

„Ha-ha, nisi. To mi je jasno“, na to će Nil, što je zazvučalo malčice drsko.

Njoj se slobodna ruka nevoljno podiže do kose, skupljene u uobičajenu neurednu pundu. Možda je trebalo da se više potruži oko nje. I da stavi više šminke, a ne samo crvenkasto nijansirani balsam kojim je na brzinu namazala usne dok se vozila metroom. Počni onako kako nameravaš da nastaviš, oduvek je rezonovala. Nema svrhe da se pretvara kako je od onih koje su uvek savršeno doterane, pa da ga kasnije razočara.

„Uzgred, najbolje su im ćufte od svinjetine s komoračem“, reče Ana. „Sve sam ih probala i odgovorno tvrdim da je tako.“

„Često navraćáš ovamo?“, reče Nil blago, i Ana se nelagodno promeškolji.

„Prilično često. S društvom, ali i udvoje.“

„To je okej. Prešli smo tridesetu. Sa mnom nemaš potrebe da glumiš stidljivu naivku“, reče on, i Ana zaključí kako u tom Nilovom isticanju njene nelagode ima nečega prilično odbojnog. Mada je posredi možda bio samo pomalo trapav pokušaj da je navede da se opusti.

Do zastoja u razgovoru došlo je usred jedne glasne Princove pesme, jedne od onih u kojima číci i mahnita od želje da oskrnavi damu.

„Ja sam zapravo poli“, reče Nil.

„On je zapravo Poli?! „Pardon?“ Ana se naglo prignu prema njemu, ne bi li premostila buku, s viljuškom na pola puta do usta.

„Poligaman. Više partnerki, koje znaju jedne za druge“, dometnu on.

„A, da. Shvatam!“

„Je li to problem?“

„Naravno da nije!“ , odvrati Ana, možda previše entuzijastično, muljajući viljuškom po ostatku hrane u svom tanjuru i razmišljajući: *Ne znam*.

„Ne verujem da je monogamija naše prirodno stanje, ali shvatam da je to ono što većina traži. Međutim, za ljubav prave osobe, spreman sam da pokušam“, osmehnu se on.

„A.“ Lepo od tebe.

„I možda bi trebalo da kažem da sam u blagom sado-mazo fazonu. Skroz hetero, ali nisam vanila.“

Složivši osmeh više nalik na grimasu, Ana se predomišljala da li da kaže: „Izvinjavam se, ali slučajno sam zaboravila da ponesem rečnik nastranosti.“

Šta bi trebalo da radi sa ovom informacijom? Sastanci naslepo ubrzavaju zadiranje u privatnu sferu, to je sigurno.

„Hoću reći, ne zalazim *tako daleko* na tu scenu“, nastavi Nil. „Probao sam figing. Ali nismo u domenu Obrijanog gorile, ha ha ha.“

Govorio je o brijanju i životinjama u budoaru. I o figama, ako je u tom figingu reč o njima. Ana više nije bila razočarana. Razočaranje je ostavila za sobom još na prošlom čvorištu auto-puta. Nalazila se na prelazu u žestoku zgranutost, a nastavi li se ovom brzinom, po svoj prilici će na prvom sledećem isključenju otići u Dobrodošli Predah.

„A ti?“ , upita Nil.

„Šta ja?“

„Šta je tvoj 'fazon'?“

Ana otvori usta da odgovori i zastade. Na ovako nešto je obično odgovarala sa „ne tiče te se“, ali s obzirom na to da su izašli s namerom da se upoznaju, ipak se moglo reći da ga se donekle tiče. „Uh... hm. Uobičajeni seks.“

„Uobičajeni seks.“ O, bože. Bila je nepripremljena i pri-pita. Ovo je bilo kao kad je onog leta konkurisala za posao u bioskopu preko raspusta i kad su joj u razgovoru postavili pitanje: „Da je vaš karakter nešto što se stavlja u sendvič, šta bi to bilo?“ Mozak joj je stao i odgovorila je: „Sir.“ „Samo sir?“ „Samo sir.“ „Zato što je...?“ „Normalan.“ Normalni sir i uobičajeni seks. Ona ne bi trebalo ni da zalazi na internet.

Nil ju je posmatrao preko ruba čaše.

„O. Okej. Na osnovu tvog profila, pomislio sam da si, mada se predstavljaš kao heteronormativna, možda interrodna, ne znam ni ja zašto.“

Ana nije želela da prizna kako ne zna šta znače ključni delovi te rečenice.

„Izvinjavam se ako je ovo suviše direktno“, nastavi Nil. „Ali ja čvrsto verujem u iskrenost. Mislim da većina veza propadne zbog laži, licemerja i pretvaranja da smo nešto što nismo. Mnogo je bolje reći *Ovo sam ja* i biti potpuno otvoren, nego da to kažeš tek na četvrtom sastanku, 'ej.“ Nil podiže ruke i ohrabrujuće se osmehnu. „Sviđa li ti se piš igra?“

Dakle, dame i gospodo, molim vas da dignete čaše i nazdravite srećnom paru, Nilu i Ani. A što se tiče stidljive mlade, ona nek ispije do dna. Kasnije će joj trebati puna bešika. (Aplauz.)

„Dobro, dakle, napujdala sam inspektora Gugla na tu glupost o obrijanom gorili“, reče Mišel žmirkavo zureći u ekran svog ajfona s marlboro lajtom podignutim u drugoj ruci dok se dim izvijao naviše u praznom restoranu.

Ana ne bi uspjela da preturi preko glave sve te silne propale susrete da nije znala da na kraju večeri može da pobjegne kod prijatelja. Srećom, radno vreme im je bilo takvo da su bili kao stvoreni za večernju čašicu, više nego za večernji provod.

Mišelina „tradicionalna britanska jela na njen način“ služila su se u *Špajzu*, restoranu u uličici u koju se ulazilo iz *Aper strita* u *Izlingtonu*. Nalazio se u zgradi koja je bila pod zaštitom države kao kulturno-istorijski spomenik, sa starinskim lusterima, sobnim palmama i nežnožutom drvenom oplatom. Mesto u kakvom u BBC-jevim dramama imaš aferu s muškarcem po imenu Fredi usred vihora rata i koristiš fraze poput „nesnosna rabota“.

Danijel, koji je godinama radio kod Mišel, bio je jedan od onih polučuvenih šefova sale koje pominju u *Tajm autu* zato što su „face“. Reč faca ume da bude i eufemizam za

„zamornog idiota“, ali Danijel je posedovao istinski šarm i autentičnu ekscentričnost.

Delom je posredi bio njegov izgled: gomila guste pepe-ljastoplave kose, čupava brada i naočari s debelim staklima, zbog kojih su mu oči bile kao u likova iz crtaća. Izgledao je kao lav iz *Luni tjunsa* ukršten s profesorom Otvorenog univerziteta. Oblačio se poput Žapca iz Žapčevog dvora, u vintidž odela od tvida, i govorio s ironičnom, starinskom kadencom, poput mladog Alana Beneta.

Njih troje su se često nalazili na piću nakon što Mišel zatvori, zavaljeni u sofe na recepciji dok sveće na stolovima dogorevaju. Mišel je izgledala poslovno u svojoj beloj kuvarskoj uniformi i kroksicama koje je nosila isključivo u kuhinji. Kratku, sjajnu paž frizuru, obojenu u istu nijansu crvene koja se u restoranima indijske kuhinje viđa na tanduri piletini, nosila je zadenutu za uši. Imala je ogromne oči boje lešnika, bujne rumene usne i veličanstvenu figuru koja se kao salivena spuštala od pramca grudi. Supermodel, ali izvan svog vremena. Umesto toga, zatekla se zarobljena u eri u kojoj su je ljudi nazivali lepoticom, ali „punačkom“.

„Možda to i nije devijantno“, reče Danijel s drugog kraja prostorije, gde je metlom čistio pod. „Možda svi sem nas upražnjavaju obrijanog gorilu i pačji ples i... zeca u marinadi.“

„Zec u marinadi nalazi se na mom jelovniku i mogu ti reći da to svakako nije nešto što želiš da bude seksualni eufemizam, s obzirom na količinu krvi koju vidiš u procesu“, reče Mišel, i dalje zureći u svoj telefon.

Danijel odloži metlu i priključi im se.

„Danas me je neko pitao zašto ne nosim mrežicu za kosu“, primeti usput dok je sipao porto iz jedne od nekoliko boca na niskom stočiću.

„Molim? Ko? Jesi li im rekao da nisu u *Pork farmsu*?“, upita Mišel.*

„Mrežicu za kosu, ali ne i za bradu?“, upita Ana.

„Ne, za nju su takođe rekli da je nehigijenska.“

„Mrežica za bradu? Jer, znaš, nema ničega tako umirujućeg nego kad ti neko poslužuje hranu s hirurškom maskom na licu“, reče Mišel. „Čekaj malo. Ko te je to pitao? Da nije sto broj pet, tamo su sedeli onaj vegan, tip s netolerancijom na pšenicu i jedan što je tražio da mu u salati s orasima i sirom zamenimo sir dodatnom zelenom salatom?“

„Taj.“

„Kako li sam znala? Društvo begunaca od zadovoljstva.“

„Tražio je da mu sir zamenite salatom?“, upita Ana. Nika-ko joj nije ulazilo u glavu, ali sad je već bila poprilično pripita.

„Amerikanizam. Izluđujući trend. Ponašaju se kao da su u sendvič-baru i traže *manje majoneza, više krastavčića*“, reče Mišel.

„Bojim se da smo nepovratno zagazili u eru jebenih izbi-rača i da tu više nema pomoći“, reče Danijel.

Zahvaljujući njegovom šušlavom jorkširskom naglasku, to što je rekao moglo se mirne duše izgovoriti i u nekoj panel-diskusiji na nacionalnom radiju. *To i jeste tajna Dani-jelovog umeća da smiri situaciju*, pomisli Ana. Kakve god bile reči, uvek su blago izgovorene.

Mišel je povlačila kažiprst naviše po ekranu telefona.

„Evo ga! Obrijani gorila... mila majko“, izusti ona dok je čitala. „Nisam sigurna da su naši dedovi ginuli da bismo mi danas imali ovo.“

„Ali rekao je, beše, da to *nije* u njegovom fazonu?“, upita Danijel.

---

* Britanski proizvođač pita sa svinjskim mesom. (Prim. prev.)

„Dene, uđi u dvadeset prvi vek. Klasičan naćin doterivanja tako da se ona stvar istakne, isprva kao vic“, reće Mišel odmahujući glavom. „Pripremi se, ovo je nešto grozno, sa spermom.“ Okrenula je ekran telefona prema Ani, koja se žmirkavo zapilji u njega, pročita i napravi grimasu.

„Hoćeš li da ukucam figing?“, upita Mišel.

„Neću! Ne želim da probam figing, nikad! Želim da upoznam finog muškarca, nekoga ko želi da ima standardan seks isključivo *sa mnom*. Je l' to stvarno baš toliko izašlo iz mode?“

„Ako nešto nikad nije bilo u modi, ne može ni da izađe iz nje“, reće Danijel, pa se uhvati za revere da ih dotera, pošto ga je Ana slabašno munula ramenom.

„Hoću da kažem, kud nestadoše romantika i misterija?“ , nastavi Ana, pružajući čašu da joj je dopune. „Gospodin Darsi je rekao *moraš mi dozvoliti da ti kažem koliko te strasno želim i volim*. Ne, moraš mi dozvoliti da ti kažem da sam u fazonu gađanja spermom.“

„Ne živimo u dobu odgovarajućem za Anu“, složi se Mišel. „Nema mnogo formalnosti i udvaranja. Ali, znaš kako je. Da si živela u vreme Džejn Ostin, imala bi trule zube i sedmoro dece rođene bez epiduralne anestezije. Ljuljaške i vrteške. Šta ti se dopalo u profilu tog Nila pre no što si se našla s njim?“

„Hm. Izgledalo je da je duševno zdrav i relativno prijazan.“ Ana sleže ramenima.

Mišel ugasi cigaretu u *Ilijevoj* šolji za kafu koja je obavljala dužnost pepeljare. Stalno je ostavljala pušenje i onda se ponovo vraćala toj navici.

Ana i Mišel upoznale su se u Vejtvočersima, kad im je bilo dvadeset i nešto. Ana je prošla sa svim pohvalama, Mišel je pala. Jednog dana, njihova drčna predvodnica kulta je dreknula: „Snažnom umu potrebno je zdravo telo!“, a Mišel

je glasno, svojim pevuckavim naglaskom zapadne Engleske, odvrtila: „To je i Džet iz Gladijatora rekao Stivenu Hokingu“, a onda, u preneraženoj tišini: „Jebeš ti ovo, odoh po porciju pohovanog belog mesa.“ Te nedelje je Ana propustila merenje i stekla najbolju drugaricu.

„Duševno zdrav i relativno prijazan’, zar to nije nizak kriterijum? Ja tražim više od toga kad zapošljam ljude.“

„Ma otkud znam. Upravo sam provela večer s muškarcem koji je pričao o pišanju na ljude kao slobodnoj aktivnosti i zahtevao da čuje šta volim u krevetu. U svetlu toga, zadovoljiću se duševno zdravim i relativno prijaznim. Probaj malo upoznavanje preko interneta, pa će se i tvoja očekivanja takođe srozati.“

Mišel je imala ljude koje je zvala kad joj je bilo do seksa. Jedan oženjeni muškarac joj je u svoje vreme slomio srce i uporno je tvrdila da je potraga za novim razočaranjem ne zanima.

„Ali, dušice, sad si sve sama rekla. To je bio neko ’bezbedan’, pa zašto onda ne bi rizikovala s Gospodinom Uzbudljivim?“

„Sve i da neko takav pristane da se upoznamo, ne želim da se nosim s razočaranjem Gospodina Uzbudljivog kad se pojavi i ugleda *mene*.“

Usledila je kratka pauza dok je Frenk Sinatra na sav glas pevao *Strance u noći* sa stera ispod kase pričvršćenog lepljivom trakom.

„Da joj kažemo?“ reče Mišel gledajući u Danijela. „Jebiga, reći ću. Ana, postoji skromnost, koja je divna osobina. A postoji i samopotcenjivanje koje ide do samopovređivanja. Čoveče, ti si briljantna. Kakvo sad razočaranje, kakvi bakračići?“

Ana uzdahnu i zaveli se na naslon sofe.

„Ha, pa dobro. Ali zapravo nisam, zar ne? Jer inače ne bih bila oduvek sama.“

Anina baka Mod, Britanka, imala je groznu izreku o budalastim samicama koje se zanose romantičnim idejama: „Nije htela onoga koji je išao pešice, a jahači se nisu zaustavljali pored nje.“

Jedanaestogodišnja Ana se naježila kad je to čula. „Šta to znači?“

„Neke žene smatraju kako su previše dobre za muškarce koji ih žele, ali kad se ispostavi kako nisu dovoljno dobre za muškarce koje *one* žele, na kraju ostanu same.“

Mod je bila teški pesimista u svakom pogledu. Ali i teški pesimista ume da bude u pravu, i to više puta dnevno.

„Kad si počela da misliš kako nisi dovoljno dobra?“, upita Mišel.

„U gimnaziji.“

Ćutanje. Mišel i Danijel su, razume se, znali sve, zaključno sa Smehotresnim rokom. A znali su i za Ono što je bilo posle. Tišina je bila napeta, onoliko koliko je uopšte moguće da išta bude napeto kad u jedan ujutru ležiš nauznak odvaljen od alkohola.

Mišel je saosećajno preusmerila fokus, barem privremeno.

„Nisam sigurna da smo nas dvoje dobro društvo za tebe. Nismo ni od kakve pomoći. Ja sam zakleta usedelica, a Den je... u stabilnoj vezi.“

Usledila je nova pauza, budući da je Mišel ono „u stabilnoj vezi“ izgovorila s određenim skeptičnim oklevanjem.

Danijel se već skoro godinu dana zabavljao s pomalo tunjavom Peni. Ona je bila pevačica u folk-bend u po imenu *Neizrečeno* i bolovala je od sindroma hroničnog umora. Mišel je bila krajnje sumnjičava u pogledu te njene bolesti i tvrdila je da Peni zapravo pati od sindroma hroničnog traženja sažaljenja. Danijel je upoznao Peni u vreme kad je

konobarisala u *Špajzu* i dobila otkaz kao potpuno nespособna, zbog čega je Mišel smatrala da donekle ima pravo na mišljenje. I to nimalo laskavo.

„Ali jeste od pomoći. Evo sad mi pomažete“, reče Ana.

„Uzgred“, pokaza Mišel prema činiji na stolu, „čula si za omlet 'Arnold Benet'. E pa, ovo su domaća škotska jaja s Arnoldovog švedskog stola. Navali.“

Pored svog oštrog jezika, Mišel je bila plemenita i velikodušna preko svake mere, i ranije tog dana je obezbedila hranu za sahranu čoveka koji je bio čest gost u njenom restoranu.

„Već sat vremena motrim na njih kao vuk, ali nekako me grize savest pri pomisli da jedem pokojnikova jaja“, reče Danijel.

„Danijele, jelo je služeno posle sahrane“, reče Mišel. „Niko ne jede i ne pije posle svoje rođene sahrane. Ergo, nisu Arnoldova.“

„O, da“, na to će Danijel. „On je bio opravdano odsutan.“ Podigao je jaje i počeo da ga jede kao jabuku.*

„Doneo ih je Arnoldov brat. Rekao mi je koje su bile Arnoldove poslednje reči. Dobro, sad, strogo uzev, njegove pretposlednje reči. One *baš, baš* poslednje glasile su *neću mutnu limunadu, Rose*, ali to nije bilo baš dubokoumno. Jeste li spremni? Pomalo je dirljivo.“

Ana je staklastim očima pogleda i potvrdno klimnu.

Mišel otrese pepeo sa svoje cigarete. „Rekao je kako bi voleo da nije protraćio tako mnogo vremena bojeći se.“

„Čega?“, upita Ana.

Mišel sleže ramenima.

---

* Škotska jaja (Scotch eggs) su tvrdo kuvana jaja umotana u začinjeno mleveno meso i pržena u dubokoj masnoći. (Prim. prev.)

„Nije rekao. Života kao takvog, valjda. Bojimo se najrazličitijih stvari koje nas neće stajati glave, zar ne? Živimo zaobilazeći ih u nastojanju da ih izbegnemo. A onda, kad dođemo do kraja, shvatimo da je zapravo trebalo da se bojimo života provedenog u tom izbegavanju.“

„Strah od samog straha“, reče Danijel otirući prezlu s brade.

Ana razmisli o tome. Čega se boji? Samoće? Baš i ne. Samoća je bila njeno prirodno stanje jer je svoje zrele godine uglavnom provela sama. Pretpostavljala je da se boji da nikad neće saznati kako je to kad voliš i kad si voljen. Čekaj, ne – to zapravo i nije strah. Više razočaranje, ili tuga. Pa šta je, onda, to što zaobilazi u strahu da ne oseti? Ha. Kao da ne zna odgovor.

To je i sama pomisao da ikad više bude ona devojka.

Ona se seti mejla koji se pre nedelju dana našao u njenom inboks, koji ju je smesta naterao da se preznoji od muke.

„Neki strahovi su opravdani“, reče Ana, „poput mog straha od visine.“

„Ili mog straha od ćosavih mačaka“, reče Danijel.

„Po čemu je to racionalno?“, upita Mišel.

„Mačke sve tajne čuvaju u svom krznu. Ne veruj onoj koja nema šta da izgubi.“

„A tu je i moj strah od odlaska na proslavu godišnjice mature sledećeg četvrtka“, dodade Ana.

„Molim?“, reče Mišel. „To se NE računa. Moraš da ideš!“

„A zašto bih?“

„Da im kažeš, jebite se svi redom, pogledajte me sad. Niste me slomili. Tako možeš zauvek poraziti tog demona. Zar to ne bi bio divan osećaj?“

„Zabole me uvo šta sad misle o meni“, odvrati Ana krajnje iskreno.

„Odlazak tamo to i dokazuje.“

„Ne, ne dokazuje. Samo izgleda kao da mi je stalo.“

„Nije tačno. I vidi, ako *on* bude tamo...“

„Neće biti“, prekide je Ana, ostavši takoreći bez daha pri samoj pomisli. „Nema šanse da dođe. Neće se taj udostojiti da potone tako duboko.“

„U tom slučaju imaš još manje razloga da izbegavaš da odeš. Nije valjda da želiš da jednog dana budeš Arnold i pitaš se kakav bi ti život bio da nisi proćerdala silno vreme na strahove? Ona školska predstava, ono u *Gli* fazonu, kad su svi bili onako zli. Nikad ih otad nisi videla, je l' tako?“

„Jeste.“

„Onda je to nezaokružena priča. Nešto s čime se nisi suočila. Razlog što još uvek imaju moć nad tobom.“

„Bem ti Kroma!“,* reče Danijel, naglo sedajući i gledajući ka panoramskim prozorima restorana.

Okrenuvši glavu u tom pravcu, Ana i Mišel ugledaše muškarca tridesetih godina kako urla od smeha. Pantalone i gaće bile su mu na pola koplja, i gledao je preko ramena u ljude iza sebe.

„Pa ovaj se skinuo!“, reče Ana.

„Lepo se vide i kralj i krunski savet“, složi se Danijel.

Posmatrali su još malo i podalje ugledali svetla gomile, treptanje telefonskih bliceva nalik na noćne svíce.

„Rekla bih da ovaj zapravo pokazuje starku svom društvu, a mi ispadosmo kolateralna šteta“, reče Mišel.

Onaj muškarac je u međuvremenu izgubio ravnotežu i zateturao se napred, pa uz tup ali glasan udar pao na prozorsko okno.

„Ej, 'ej, 'ej!“ Mišel smesta skoči na noge i pritrča prozoru, pokucavši prstima o staklo. „Ovi prozori koštaju pet hiljadarki, frajeru! Pet hiljadarki!“

---

* Izmišljeno mračno božanstvo iz književne sage o Konanu. (Prim. prev.)